Valkon ja lähialueiden pesimälinnustoselvitys

Loviisan kaupunki

SWECO

Muutosluettelo

Versio:	Päiväys:	Muutoksen kuvaus	Tarkastettu	Hyväksyjä
1	25.10.2022	Luonnos	Jaakko Leppänen	Jaakko Leppänen
2	25.10.2022	Valmis	Jaakko Leppänen	Jaakko Leppänen
3	22.12.2022	Valmis	Suvi Hakulinen	Suvi Hakulinen

Projekti: Loviisa_Valko_pesimälinnusto
Työnumero: 23703484
Asiakas: Loviisan kaupunki
Versio: Valmis
Päiväys: 25.10.2022
Tekijä: Pinja Mäkinen

Sisältö

1. JOHDANTO 6

2. AINEISTOT JA MENETELMÄT 7
2.1 Lähtötiedot 7
2.2 Maastotyöt ja raportointi 7
2.3 Kohteiden arvottaminen 8

3. TULOKSET 8
3.1 Linnustoperusteiset Natura-alueet ja tärkeät lintualueet (IBA, FINIBA ja MAALI) 8
3.1.1 Natura-alueet 8
3.1.2 Tärkeät lintualueet (IBA, FINIBA ja MAALI) 10
3.2 Laji.fi-tietokannan linnustotietojen tulkinta 12
3.3 Pesimälinnustoselvityksen maastotöiden tulokset 13

4. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET 18
4.1 Linnustollisesti arvokkaiden kohteiden huomiointisuositukset maankäytössä 18

5. LÄHTEET 20

Liite 1 Linnustollisesti arvokkaat alueet kaava-alueella ja sen ympäristössä

Liite 2 Pesimälinnustoselvityksen huomionarvoisten lintulajien havaintopaikat, kaava-alueen eteläosa

Liite 3 Pesimälinnustoselvityksen huomionarvoisten lintulajien havaintopaikat, kaava-alueen pohjoisosa

Liite 4 Linnustollisesti arvokas alue kohde 1, lähikartta

Liite 5 Linnustollisesti arvokas alue kohde 2, lähikartta

Liite 6 Linnustollisesti arvokas alue kohteet 3a ja 3b, lähikartta

Liite 7 Linnustollisesti arvokas alue kohteet 3a ja 3b, ilmakuva

Liite 8 Salassa pidettävän lintulajin esiintyminen

Kartta- ja ilmakuvat:
Maanmittauslaitos (MML)
Karttojen paikkatieto:
Sweco Oy,
SYKE ja ELY-keskukset,

Valokuvat:
Sweco Infra & Rail Oy, 2022 (ellei kuvatekstissä muuta lähdettä mainita)

YHTEYSTIEDOT

Luontoselvityskonsultti
Sweco Infra & Rail Oy

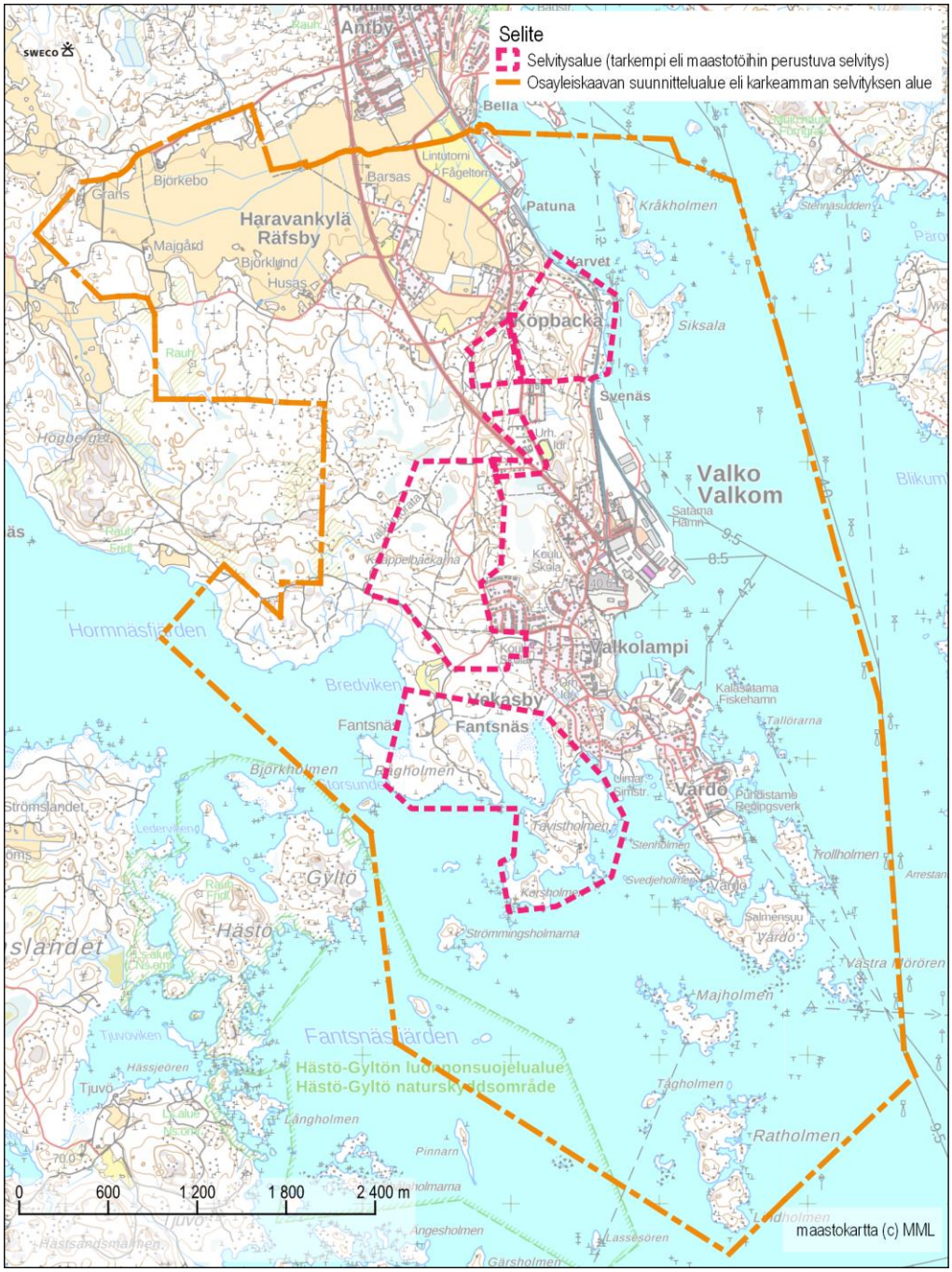
Yhteyshenkilöt:

Ympäristöasiantuntija (biologi FT), Pauliina Teerikorpi
Lemminkäisenkatu 34
20520 TURKU
Puh. 040 153 2149
pauliina.teerikorpi@sweco.fi

Ympäristöasiantuntija (biologi FM), Pinja Mäkinen
Lemminkäisenkatu 34
20520 TURKU
Puh. 050 356 7563
pinja.makinen@sweco.fi

1. JOHDANTO

Tämä pesimälinnustoselvitys toimii Loviisan Valkon ja lähialueiden osayleiskaavatyön taustaselvitysaineistona. Selvitysalue sijaitsee Loviisan kaupungin eteläosassa. Pesimälinnustoselvitys tehtiin yleiskaavatarkkuudella.

Kuva 1. Selvitysalueet. Punaisella rajatulle alueelle tehtiin maastotöihin perustuva pesimälinnustoselvitys. Koko osayleiskaava-alueelle (25 km^2) tehtiin yleispiirteinen, olemassa olevaan aineistoon perustuva tarkastelu linnustollisesti arvokkaista alueista.

Selvitysaluerajaukset on esitetty edellisessä kartassa (Kuva 1). Yksityiskohtainen selvitys kartoituslaskentana on tehty kartalla rajatulta alueelta, joka on noin 280 hehtaarin suuruinen. Koko 25 neliökilometrin laajuiselta osayleiskaava-alueelta on tehty yleispiirteinen olemassa olevaan aineistoon perustuva pesimälinnustoselvitys, joka käsittää tärkeiden lintualueiden rajaukset (IBA-, FINIBA-, MAALI-alueet ja linnustoperusteiset Natura-alueet) sekä yhteenvedon ja tulkinnan Laji.fi:n tietokantajärjestelmään osayleiskaava-alueelta aiemmin havaituista huomionarvoisista lajeista.

Pesimälinnustoselvityksen maastotöiden tekijänä oli biologi (FT) Pauliina Teerikorpi, raportoijina biologi (FM) Pinja Mäkinen sekä Pauliina Teerikorpi ja tarkastajina ympäristöekologi (FT) Jaakko Leppänen ja biologi (FM) Suvi Hakulinen, kaikki Sweco Infra & Rail Oy:stä.

2. AINEISTOT JA MENETELMÄT

2.1 Lähtötiedot

Pesimäselvityksen lähtötietoina käytettiin Laji.fi:stä 12.5.2022 (ja päivitys uusilla tiedoilla 17.10.2022) tilattuja huomionarvoisten lintulajien tunnettujen esiintymispaikkojen tietoja sekä Laji.fi:stä tilattuja suojelunarvoisten petolinnun pesäpaikkojen (Luonnontieteellisen keskusmuseon kuratoima tietokanta, pyyntö 17.10.2022) ja rengastusrekisterin (12.5.2022) tietoja (Suomen Lajitietokeskus, 2022). Huomionarvoisilla lintulajeilla tarkoitetaan tässä selvityksessä kansallisesti ja alueellisesti uhanalaisia ja silmälläpidettäviä lajeja, lintudirektiivin liitteen I lajeja, erityisesti suojeltuja lintulajeja sekä Suomen kansainvälisiä vastuulajeja. Luontoselvityksen lähtötietoina käytettiin lisäksi mm. perus-, puusto- ja maanpeitekarttoja, ilmakuvia, ympäristöhallinnon ympäristökartta- ja paikkatietoaineistoa linnustoperusteisten Natura-alueiden sijainnista sekä BirdLifen avointa tärkeiden lintualueiden (IBA, FINIBA, MAALI) paikkatietoaineistoa, sekä alueelta laadittuja aiempia luontoselvityksiä.

Käytetyt lähteet on mainittu lähdeluettelossa.

2.2 Maastotyöt ja raportointi

Pesimälinnustoselvitys tehtiin kahden kerran kartoituslaskentana kartoituslaskentaohjetta (Koskimies 1988) soveltaen. Selvitys tehtiin aamuyöstä ja aamusta, kun linnut ovat aktiivisimmillaan. Kartoituslaskennan yhteydessä huomioitiin myös vesilinnusto, mutta erillistä vesilinnustoselvitystä ei tehty.

Pesimälinnustoselvityksessä keskityttiin huomionarvoisiin lajeihin (lintudirektiivin liitteen I lajit, erityisesti suojeltavat lajit, kansallisesti tai alueellisesti uhanalaiset lajit ja Suomen vastuulajit). Muu lajisto raportoidaan lajilistana. Raportissa esitetään huomionarvoisten lajien (uhanalaiset, vastuulajit, direktiivilajit) havaintopaikat ja asiantuntija-arviona rajatut linnustollisesti arvokkaat alueet karttapohjilla (liitteet 1-7).

Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustoselvityksen maastotöiden ajankohdat ja säätilat.

Taulukko 1. Pesimälinnustoselvityksen maastötöiden ajankohdat ja säätilat.

PVM	Ajankohta	Auringon nousu (klo)	Lämpötila (°C)	Pilvisyys	Tuulisuus	Muuta
15.5.2022	4.40–10.00	4.34	+6–9	0/8	5 m/s	
16.5.2022	4.42–9.50	4.32	+7–10	0/8 – 6/8	6 m/s	
18.5.2022	4.45–9.53	4.27	+5–7	0/8 – 7/8	6 m/s	
19.5.2022	4.39–9.42	4.25	+7–10	0/8–5/8	3–5 m/s	
20.5.2022	4.37–8.02	4.23	+7–9	0/8 – 4/8	5 m/s	
14.6.2022	4.02–10.00	3.47	+12–14	0/8 – 2/8	2–3 m/s	
15.6.2022	4.01–10.00	3.46	+14–17	0/8 – 6/8	6 m/s	
16.6.2022	3.50–10.00	3.46	+13–16	0/8	6 m/s	
17.6.2022	3.50–10.00	3.46	+12–14	0/8 – 1/8	6 m/s	

2.3 Kohteiden arvottaminen

Maastotöiden ja lähtötietojen perusteella arvioitiin mahdollisten arvokkaiden luontokohteiden sijainti selvitysalueella sekä mahdollisten lisäselvitysten tarve. Arvokkaiden kohteiden rajauspäätökset tehtiin asiantuntija-arviona.

Luontoselvityksen kohteet luokiteltiin eri arvoluokkiin soveltaen oppaan Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi (Mäkelä & Salo, 2021) ohjeistusta:

- luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet
- luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet
- luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
- luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet.

3. TULOKSET

Maastoselvitysten ja lähtötietojen perusteella rajattiin linnustollisesti arvokkaiksi alueiksi kohteet 1, 2 sekä 3a ja 3b. Tässä luvussa on kuvattu kohteiden rajausperusteita. Kohteiden sijainti on esitetty liitekartoissa 1 sekä 4-7. Kohteiden huomiointisuositukset on esitetty kootusti luvussa 4.1.

3.1 Linnustoperusteiset Natura-alueet ja tärkeät lintualueet (IBA, FINIBA ja MAALI)

3.1.1 Natura-alueet

Osayleiskaavan suunnittelualueen lounaisosaan ulottuu pieni osa laajasta, pinta-alaltaan yhteensä 657,75 neliökilometrin laajuisesta Natura-alueesta Pernajanlahtien ja Pernajan saariston merensuojelualue FI0100078 (SAC/SPA). Osayleiskaava-alueen sisään sijoittuva osa Natura-alueesta on rajattu linnustollisesti arvokkaaksi alueeksi (kohde 1). Viiden kilometrin säteellä osayleiskaava-alueesta ei sijaitse muita Natura 2000 -verkostoon kuuluvia linnustoperusteisia (SPA) alueita (SYKE ja ELY-keskukset, 2018).

Kohde 1

Liitekartta 4 (ja 1)

Luontoarvoluokitus: arvoluokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet

Taulukko 2. Natura-alueen Pernajanlahtien ja Pernajan saariston merensuojelualue (FI0100078 (SAC/SPA)) suojeluperusteena olevat lintulajit.

Laji	Tieteellinen nimi
etelänkiisla	*Uria aalge*
haahka	*Somateria mollissima*
harmaasorsa	*Anas strepera*
heinäkurppa	*Gallinago media*
heinätavi	*Anas querquedula*
jouhisorsa	*Anas acuta*
kalatiira	*Sterna hirundo*
karikukko	*Arenaria interpres*
kaulushaikara	*Botaurus stellaris*
kirjokerttu	*Sylvia nisoria*
kurki	*Grus grus*
lapasorsa	*Anas clypeata*
lapasotka	*Aythya marila*
lapintiira	*Sterna paradisaea*
laulujoutsen	*Cygnus cygnus*
liro	*Tringa glareola*
luhtahuitti	*Porzana porzana*
mehiläishaukka	*Pernis apivorus*
metsähanhi	*Anser fabalis*
nuolihaukka	*Falco subbuteo*
pikkujoutsen	*Cygnus columbianus bewickii*
pikkulepinkäinen	*Lanius collurio*
pikkulokki	*Larus minutus*
pilkkasiipi	*Melanitta fusca*
punajalkaviklo	*Tringa totanus*
rastaskerttunen	*Acrocephalus arundinaceus*
riskilä	*Cepphus grylle*
ruisrääkkä	*Crex crex*
ruokki	*Alca torda*
ruskosuohaukka	*Circus aeruginosus*
räyskä	*Sterna caspia*
selkälokki	*Larus fuscus fuscus*
suokukko	*Philomachus pugnax*
sääksi	*Pandion haliaetus*
tuulihaukka	*Falco tinnunculus*
uivelo	*Mergus albellus*

Kohteen 1 rajaukseen sisällytettiin Natura-alueen Pernajanlahtien ja Pernajan saariston merensuojelualue FI0100078 (SAC/SPA) lisäksi Natura-alueen joka puolelta ympäröimä pieni ja rakentamaton Bastholmenin saari. Kohde 1 koostuu merialueesta, karikoista ja pienistä luodoista. Edellisessä taulukossa (Taulukko 2) on lueteltu Natura-alueen suojeluperustelajit, joista kuitenkin vain pieni osa esiintynee kohteella 1. Näin siksi, että kohde 1 on vain pieni (n. 0,1 %) osa koko Natura-alueesta, ja myös siksi että kohteen 1 elinympäristö ei sovellu läheskään kaikille Natura-alueen suojeluperustelajeille.

3.1.2 Tärkeät lintualueet (IBA, FINIBA ja MAALI)

Osayleiskaavan suunnittelualueen pohjoisosassa sijaitsee maakunnallisesti tärkeä lintualue Haravankylä (aluekoodi 230057), jonka pinta-ala on 18 hehtaaria. Haravankylän MAALI-alue on tässä selvityksessä rajattu linnustollisesti arvokkaaksi alueeksi (kohde 2).

Suunnittelualuetta lähin Suomen tärkeä lintualue eli FINIBA-alue Itäisen Suomenlahden saaristokokonaisuus sijaitsee 450 metriä selvitysalueen eteläpuolella. Osayleiskaavan suunnittelualueella tai 500 metrin säteellä siitä ei ole muita kansainvälisesti (IBA), Suomen (FINIBA) tai maakunnallisesti (MAALI) tärkeitä lintualueita. (BirdLife, 2022.)

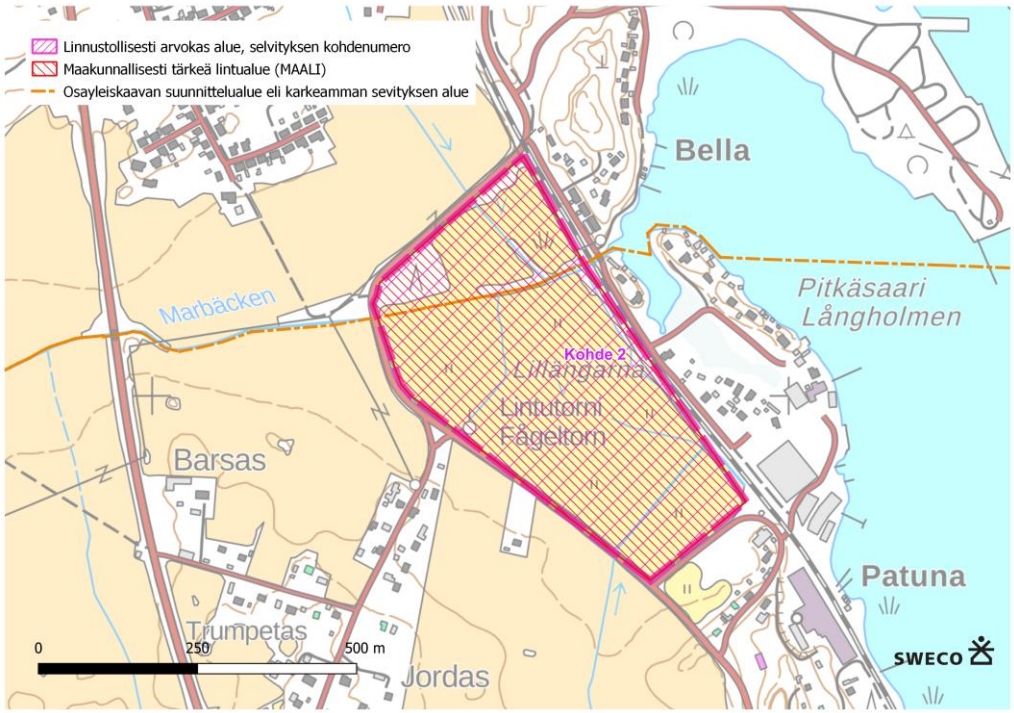
Kohde 2

Liitekartta 5 (ja 1)

Luontoarvoluokitus: arvoluokka 2 Erityisen tärkeät kohteet.

Kohteen 2 rajaukseen sisällytettiin osayleiskaavan suunnittelualueen pohjoispuolinenkin osa MAALI-alueesta.

Vuoden 2013 MAALI-raportin (Lehtiniemi ym., 2013) mukaan Haravankylä-Sahaniemen alue on tyypiltään kerääntymäkohde ja se täyttää MAALI-kriteerit sekä isojen lintujen että vesilintujen kerääntymäkohteena. Alueelle kerääntyy syksyisin valkoposki- ja kanadanhanhia. Hanhien vuosittaiset maksimimäärät vaihtelevat reilusta sadasta muutamiin satoihin yksilöihin. Haravankylän alueen runsain vesilintu on sinisorsa, ja suuret kerääntymät todetaan syksyisin. (Lehtiniemi ym., 2013.) Vuoden 2019 MAALI-alueiden päivitysraportissa (Leivo & Lehtiniemi 2020) Haravankylä määritettiin yhä MAALI-alueeksi. Päivitysraportin perusteella Haravankylä on lapinsirrin ja liron tärkeä kerääntymisalue. Google mapsin (2022) kuvien perusteella osa alueesta on nykyisin laidunta, mikä ylläpitää matalaa niittymäistä kasvillisuutta. Ajoittain ja paikoittain tulviva matala heinä- ja ruohokasvillisuus on otollista vesilintujen ja kahlaajien ruokailuun mm. muutolla levähtämisen aikana.

Kuva 2. Kohteen 2 rajaus.

Kuva 3. Haravankylän kosteikkoa kohteella 2. Kuvan lähde Airix Ympäristö Oy, 2013.

3.2 Laji.fi-tietokannan linnustotietojen tulkinta

Osayleiskaava-alueella tai yhden kilometrin säteellä siitä ei ole suojelunarvoisia petolintujen tunnettuja pesäpaikkoja (Suomen Lajitietokeskus 2022: laji.fi tietokantatieto 17.10.2022). Suomen Lajitietokeskuksen tietokannassa on Luonnontieteellisen keskusmuseon asiantuntija-arviona määritetty suojelunarvoiset petolintujen pesät kuuden viime vuoden pesätarkastustietojen perusteella. Tietokanta kattaa seuraavien lajien pesät: sääksi, viirupöllö, kanahaukka, merikotka, hiirihaukka, huuhkaja, lapinpöllö, mehiläishaukka, helmipöllö, varpuspöllö ja piekana. Osayleiskaava-alueelta tai viidensadan metrin säteeltä sen ulkopuolelta ei ole rengastusrekisteriin kirjattuja havaintoja 2000-luvulta huomionarvoisista päiväpetolintu- tai pöllölajeista. Laji.fi:in kirjattu huomionarvoisten lintulajien havaintojen merkittävä tihentymä on Haravankylän MAALI-alueella eli kohteella 2. Laji.fi:hin kirjattujen lintuhavaintojen perusteella ei katsottu olevan aihetta laajentaa linnustollisesti arvokkaiden alueiden rajauksia tai rajata uusia alueita.

3.3 Pesimälinnustoselvityksen maastotöiden tulokset

Pesimälinnustoselvityksen maastokäynneillä havaittiin huomionarvoisista lintulajeista yhteensä 26 lintulajia, jotka on esitetty seuraavassa taulukossa (Taulukko 3).

Taulukko 3. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit. Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selitykset: EN= erittäin uhanalainen, VU= uhanalainen, vaarantunut, NT= silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. IUCN= uhanalaisuusluokka; Dir.= lintudirektiivin liitteen I laji; Va.= Suomen kansainvälinen vastuulaji; Erit.= erityisesti suojeltava laji; RT= alueellisesti uhanalainen laji.

Laji	IUCN	Dir.	Va.	Erit.	RT
Haarapääsky	VU				
Harakka	NT				
Hömötiainen	EN				
Isokoskelo	NT		X		
Kalatiira	LC	X	X		
Kehrääjä	LC	X			
Leppälintu	LC		X		
Naurulokki	VU				
Närhi	NT				
Pajusirkku	VU				
Palokärki	LC	X			
Pensaskerttu	NT				
Pensastasku	VU				
Pikkulepinkäinen	LC	X			
Pikkusieppo	LC	X			
Punavarpunen	NT				
Pyy	VU	X			
Ruokokerttunen	NT				
Silkkiuikku	NT				
Sääksi	LC	X			
Teeri	LC	X	X		
Telkkä	LC		X		
Tervapääsky	EN				
Töyhtötiainen	VU				
Västäräkki	NT				

Lisäksi yksi salassa pidettävä laji (EN)

Huomionarvoisten lintulajien havaintopaikat on esitetty liitteiden 2 ja 3 kartoissa ja tarkemmin kohteen 3 (3a ja 3b) osalta liitteiden 6 ja 7 kartoissa. Nämä havainnot painottuvat osayleiskaava-alueen eteläosan rannikolle ja sisäsaaristoon. Tämän lisäksi huomionarvoisia lintulajeja tavaittiin etenkin Knappelbackarnan metsäalueella kaava-alueen keskiosassa. Kyseessä on nykyisellään ulkoiluun käytetty metsäalue.

Muiden kuin huomionarvoisten lajien osalta pesimälinnustoselvityksen maastokäynnillä havaittiin seuraavat lintulajit: harmaasieppo, hernekerttu, hippiäinen, kalalokki, kanadanhanhi, keltasirkku, kirjosieppo, korppi,

kuusitiainen, käki, käpytikka, laulurastas, lehtokerttu, metsäkirvinen, mustapääkerttu, mustarastas, naakka, nuolihaukka, pajulintu, peippo, peukaloinen, pikkukäpylintu, pikkuvarpunen, punakylkirastas, punarinta, puukiipijä, rautiainen, räkättirastas, sepelkyyhky, sinisorsa, sinitiainen, siritäjä, talitiainen, tiltaltti, varis ja vihervarpunen. Yhteensä linnustoselvityksessä havaittiin 62 lintulajia. Lajimäärä on kohtalainen alueen kokoon nähden. Selvitysalueen lajisto on suurelta osin tavanomaista talousmetsien ja pihapiirien sekä rantojen linnustoa.

Pesimälinnustoselvityksen maastohavaintojen perusteella selvitysalueelta rajattiin yksi linnustollisesti arvokas alue (sijainti liite 1, tarkemmin liitteet 6-7). Tämä linnustollisesti arvokas alue (kohde 3 jakautuen osiin 3a ja 3b) sijaitsee kaava-alueen eteläosassa rannikolla ja sisäsaarissa.

Kohde 3 (osat 3a ja 3b)

Liitekartat 6 ja 7 (ja 1)

Luontoarvoluokitus

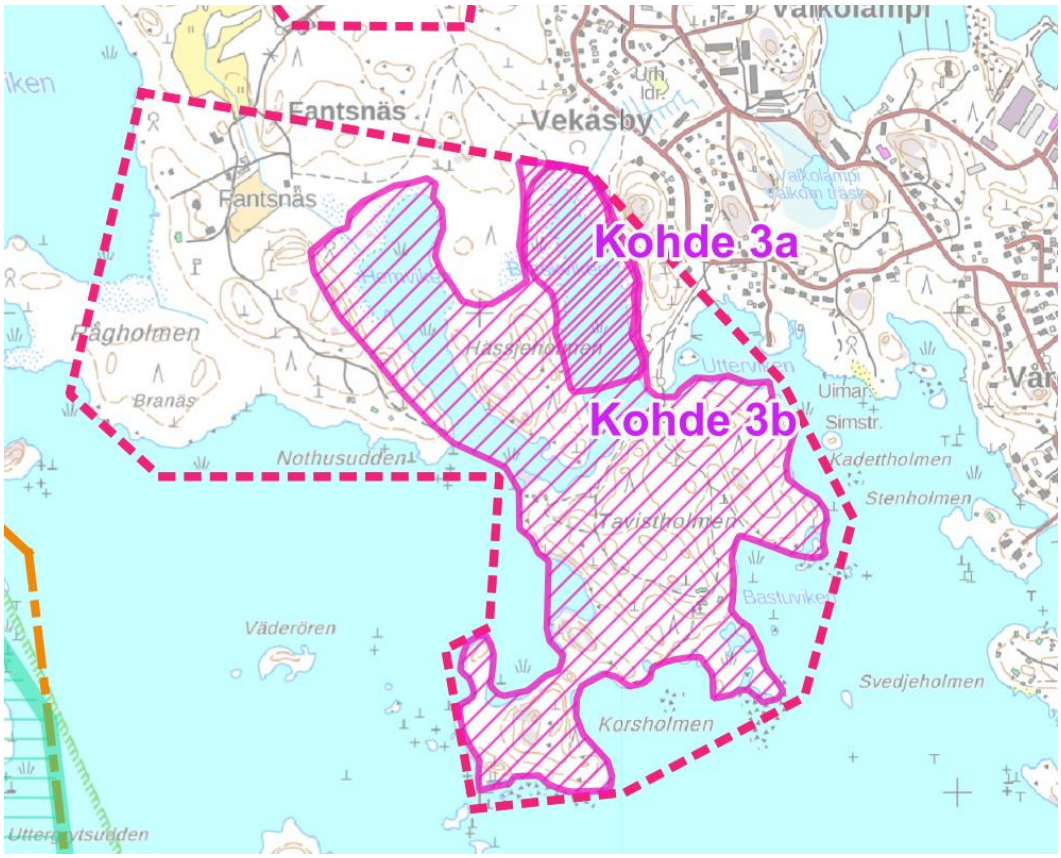
Kohteen osa 3a: arvoluokka 2 Erityisen tärkeät kohteet

Kohteen osa 3b: arvoluokka 3 Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Linnustollisesti arvokas alue 3 (a ja b) sijaitsee kaava-alueen eteläosassa rannikolla ja sisäsaaristossa Tavistholmenin alueella. Kohteella 3a ei ole lainkaan rakennuksia, mutta kohteella 3b sijaitsee kaksi vapaa-ajan kiinteistöä. Kohderajaus 3b kattaa Tavistholmenin saaren ja sen lounaispuolisen Tavistholmen-Korsholmenin saaren, Hässjeholmenin niemen sekä Hässjeholmenia ympäröivät Hemvikenin ja Braskvikenin lahdet rantavyöhykkeineen. Kohde 3b kattaa sekä sisäsaariston suojaisia, reheviä järviruovikkoisia lahtia että karumpaa aalloille altista ja paikoin kivikkoista rantaviivaa. Näiden erilaisten merialueiden välissä on mäkisiä pääosin mäntyvaltaista kangasmetsää kasvavia saaria ja niemiä. Alue kokonaisuudessaan tarjoaa monipuolisen ja rauhallisen pesimäympäristön monille lintulajeille joiden joukossa on sekä vesi- ja rantalinnustoa että metsälinnustoa.

Kohteen 3b pohjoispuolella sijaitseva Braskviken rajattiin arvoluokaltaan astetta arvokkaammaksi kohteeksi 3a, sillä Braskvikenillä havaittiin erityisen edustavaa linnustoa. Hankkeessa on laadittu lisäksi myös erillinen raportti uhanalaisesta ja salassa pidettävästä lintulajista (Liite 8), joka on toimitettu hanketta valvoville viranomaisille sekä muille asianomaisille tahoille. Luonnonsuojelulailla ja -asetuksella erityistä suojelua vaativaksi säädettyjen lintulajien sekä muiden suurten petolintujen tarkemmat inventointitiedot sekä esiintymien nykytila ovat viranomaisen julkisuudesta annetun lain (621/1999, 24 §, 1 mom.) nojalla salassa pidettäviä, koska tiedon julkisuus saattaisi vaarantaa kyseisten lajien suojelua.

Liitteissä 6 ja 7 on kartalla ja ilmakuvapohjalla esitetty alueiden 3a ja 3b rajaukset sekä pesimälinnustoselvityksen maastokäynneillä alueilla 3 a ja 3b sekä niiden välittömässä läheisyydessä havaitut huomionarvoiset lintulajit.

Kuva 4. Kohteiden 3a ja 3b rajaukset.

Kuva 5. Linnustollisesti paikallisesti arvokkaaksi rajatulla kohteella on suojaisia merenlahtia ja metsäisiä niemiä ja saaria. Kuva on otettu Kohteen 3b luoteisosasta Hässjeholmenilta Hemvikenin itärannalta. Kuvaussuunta länteen.

Kuva 6. Kohteen 3b eteläosassa sijaitsevan Korsholmenin karua kalliomännikköä. Kuva on otetty Korsholmenin saaren (/niemen) itäosasta.

Kuva 7. Kohteen 3b eteläosassa rannat ovat tuulille ja aallokolle alttiimpia kuin kohteen pohjoisosan suojaisissa, rehevissä lahdissa. Kuva on otettu kohteen 3b eteläosasta Korsholmenin saaren (/niemen) pohjoispuolisesta lahdesta. Kuvaussuunta etelään.

4. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Pesimälinnustoselvityksen maastokäynneillä havaittiin huomionarvoisista lintulajeista yhteensä 26 lintulajia. Yhteensä linnustoselvityksessä havaittiin 62 lintulajia. Lajimäärä on kohtalainen selvitysalueen kokoon nähden. Selvitysalueen lajisto on suurelta osin tavanomaista talousmetsien ja pihapiirien sekä rantojen linnustoa.

Osayleiskaava-alueella tai yhden kilometrin säteellä siitä ei ole suojelunarvoisia petolintujen tunnettuja pesäpaikkoja (Suomen Lajitietokeskus, tietokantatieto 17.10.2022).

Maastoselvitysten ja lähtötietojen perusteella rajattiin linnustollisesti arvokkaiksi alueiksi kohteet 1, 2 sekä 3a ja 3b.

Osayleiskaavan suunnittelualueen lounaisosaan ulottuu pieni osa laajasta, pinta-alaltaan yhteensä 657,75 neliökilometrin laajuisesta Natura-alueesta Pernajanlahtien ja Pernajan saariston merensuojelualue FI0100078 (SAC/SPA). Osayleiskaava-alueen sisään sijoittuva osa Natura-alueesta on rajattu linnustollisesti arvokkaaksi alueeksi (kohde 1).

Osayleiskaavan suunnittelualueen pohjoisosassa sijaitsee maakunnallisesti tärkeä lintualue Haravankylä (aluekoodi 230057), jonka pinta-ala on 18 hehtaaria. Haravankylän MAALI-alue on tässä selvityksessä rajattu linnustollisesti arvokkaaksi alueeksi (kohde 2).

Pesimälinnustoselvityksen maastohavaintojen perusteella selvitysalueelta rajattiin yksi linnustollisesti arvokas alue. Tämä linnustollisesti arvokas alue (kohde 3: 3a ja 3b) sijaitsee kaava-alueen eteläosassa rannikolla ja sisäsaarissa. Linnustollisesti arvokas alue 3 (a ja b) sijaitsee kaava-alueen eteläosassa rannikolla ja sisäsaaristossa Tavistholmenin alueella. Kohderajaus 3b kattaa Tavistholmenin saaren ja sen lounaispuolisen Tavistholmen-Korsholmenin saaren, Hässjeholmenin niemen sekä Hässjeholmenia ympäröivät Hemvikenin ja Braskvikenin lahdet rantavyöhykkeineen. Kohde 3b kattaa sekä sisäsaariston suojaisia, reheviä järviruovikkoisia lahtia että karumpaa aalloille altista ja paikoin kivikkoista rantaviivaa. Näiden erilaisten merialueiden välissä on mäkisiä pääosin mäntyvaltaista kangasmetsää kasvavia saaria ja niemiä. Alue kokonaisuudessaan tarjoaa monipuolisen ja rauhallisen pesimäympäristön monille lintulajeille joiden joukossa on sekä vesi- ja rantalinnustoa että metsälinnustoa.

Kohteen 3b pohjoisosassa sijaitseva Braskviken rajattiin arvoluokaltaan astetta arvokkaammaksi kohteeksi 3a, sillä Braskvikenillä havaittiin erityisen edustavaa linnustoa (liite 8).

4.1 Linnustollisesti arvokkaiden kohteiden huomiointisuositukset maankäytössä

Kohde 1

Natura-alueelle (tai sen välittömään lähympäristöön) ei tulisi kaavassa osoittaa linnuston pesimä-, ruokailu- ja levähdysolosuhteita suoraan tai välillisesti heikentäviä maankäytön muutoksia. Mikäli suunnitelmasta saattaa yksin tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa aiheutua merkittävää heikentävää vaikutusta Natura-alueen suojeluperustelajeille (tai luontotyypeille tai alueen eheydelle), tulee siitä laatia Luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi.

Kohde 2

Suositellaan vahvasti jättämään koko kohde 2 eli Haravankylän maakunnallisesti tärkeä lintualue (MAALI) rakentamisen ulkopuolelle. Alueen maankäyttö olisi muutenkin suositeltavaa pitää nykyisen kaltaisena niin, että alueella olevan Haravankylän kosteikon kosteusolosuhteet sekä alueen monin paikoin niittymäinen kasvillisuus säilyisivät vesi- ja rantalinnuston levähtämiseen ja pesimiseen otollisina.

Kohde 3a

Braskvikenin lahdella esiintyy edustavaa ja monipuolista lajiastoa. Kohde 3a suositellaan vahvasti jätettävän rakentamisen ulkopuolelle ja säilyttämään muutenkin vesi- ja rantakasvillisuus luonnontilaisina tai tekemään niille korkeintaan sellaista käsittelyä, jossa huomioidaan edustavan linnuston elinympäristövaatimukset ja se, että toimenpiteet eivät suoraan tai välillisesti heikennä edustavan linnuston pesimis-, levähtämis- ja ruokailumahdollisuuksia Braskvikenillä (lisätietoja Liitteessä 8). Mikäli alueelle kuitenkin kaavassa suunnitellaan maankäytön muutoksia, niistä tulisi neuvotella mahdollisimman varhaisessa vaiheessa paikallisen ELY-keskuksen kanssa.

Kohde 3b

Kohde 3b suositellaan jätettävän uuden rakentamisen ulkopuolelle ja jättämään muutenkin vesi- ja rantakasvillisuus mahdollisimman suurelta alueelta raivaamatta. Mikäli rantojen umpeenkasvun myötä jossain osissa aluetta ilmenisi kuitenkin tarvetta esim. ruovikoiden niitolle tai muulle rantakasvillisuuden raivaamiselle, tulee sen toteutustavan, -paikan ja -ajankohdan suunnittelussa huomioida alueella pesivän ja levähtävän linnuston elinympäristövaatimukset sekä linnustolle aiheutuvan häiriön minimointi.

5. LÄHTEET

Airix Ympäristö Oy, 2013. Loviisan Harmaakallion, Haravakylän, Köpbackan ja Valkon osayleiskaava, luontoselvitys.

BirdLife, 2022. Tärkeät lintualueet. https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/ (Luettu 11.5.2022).

Google maps, 2022. https://www.google.com/maps/place/Haravankyl%C3%A4,+07900+Loviisa/@60.4345686,26.2267183,15.75z/data=!4m5!3m4!1s0x46919019aa1388db:0xa00b553b98ee080!8m2!3d60.4285921!4d26.2229698 (luettu 25.10.2022

Hyvärinen, E., Juslen, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

Koskimies, P. & Väisänen, R.A. 1988: Linnustonseurannan havainnointiohjeet. – Helsingin yliopiston eläinmuseo, 2. Painos. Helsinki

Lehtiniemi T., Leivo L. &. Sundström J. 2013. Porvoon seudun maakunnallisesti arvokkaat lintukohteet https://tiedostot.birdlife.fi/alueet/maali/psly-maali-raportti.pdf (luettu 24.10.2022).

Leivo L. & Lehtiniemi T. 2020. Porvoon seudun maakunnallisesti tärkeät lintujen muutonaikaiset kerääntymisalueet. Vuoden 2019 uudistettu MAALI-selvitys. https://tiedostot.birdlife.fi/alueet/maali/psly-keraantymamaaliraportti-2020.pdf (luettu 24.10.2022).

Luonnonsuojeluasetus (14.2.1997/160). https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19970160?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=luonnonsuojeluasetus#L5P20 (luettu 24.10.2022).

Luonnonsuojelulaki 20.12.1996/1096. https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961096?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=luonnonsuojelulaki#L6P42 (luettu 24.10.2022).

Mäkelä K. & Salo P. 2021. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47 | 2021.

Suomen Lajitietokeskus, 2022. Laji.fi -portaali. https://laji.fi/ (salatun ja karkeistetun aineiston tietopyynnöt tehty 12.5.2022, ja uusi tietopyyntö suojelunarvoisista petolinnunpesistä sekä huomionarvoisien lajien hvainnoista 17.10.2022).

SYKE ja ELY-keskukset, 2018. Natura-alueiden sijaintikartta sekä tietolomakkeiden julkiset versiot ja lomakkeiden tiivistelmät. https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=831ac3d0ac444b78baf0eb1b68076e1a (luettu 24.10.2022).

Pinja Mäkinen, Ympäristöasiantuntija, biologi FM
Sweco Infra & Rail Oy
Turku

Liite 1 Linnustollisesti arvokkaat alueet kaava-alueella ja sen ympäristössä

SWECO

Kohde 2

Kohde 3a

Kohde 3b

Kohde 1

MERKINTÖJEN SELITYKSET

- Osayleiskaavan suunnittelualue eli lähtötietoperusteisen selvityksen alue
- Selvitysalue (tarkempi eli maastotöihin perustuva selvitys)
- Linnustollisesti arvokas alue, selvityksen kohdenumero
- Maakunnallisesti tärkeä lintualue (MAALI)
- Natura-alue (SPA eli lintudirektiivin perusteella suojeltu)

0 0,6 1,2 1,8 2,4 3 km

Pohjakartat © MML, 2022

Sweco Infra & Rail Oy
Työ: 23702596, 25.10.2022

Liite 2 Pesimälinnustoselvityksen huomionarvoisten lintulajien havaintopaikat, kaava-alueen eteläosa

SWECO

HAVAINTOLYHENTEIDEN SELITTEITÄ
n = naaras
k = koiras
Ä = laulava, soidintava
ä = ääntelevä

MERKINTÖJEN SELITYKSET

Osayleiskaavan suunnittelualue eli lähtötietoperusteisen selvityksen alue
Selvitysalue (tarkempi eli maastotöihin perustuva selvitys)

1. havaintokierros, uhanalaisuusluokka (mustat nimiöt kartassa)
- Elinvoimainen (LC)
- Silmälläpidettävä (NT)
- Vaarantunut (VU)
- Erittäin uhanalainen (EN)
- Äärimmäisen uhanalainen (CR)

2. havaintokierros, uhanalaisuusluokka (siniset nimiöt kartassa)
- Elinvoimainen (LC)
- Silmälläpidettävä (NT)
- Vaarantunut (VU)
- Erittäin uhanalainen (EN)
- Äärimmäisen uhanalainen (CR)

Lintudirektiivin liitteen I laji
Suomen kansainvälinen vastuulaji

0 0,1 0,2 0,3 0,4 0,5 km

Pohjakartat © MML, 2022

Sweco Infra & Rail Oy
Työ: 23702596, 22.12.2022

Liite 3 Pesimälinnustoselvityksen huomionarvoisten lintulajien havaintopaikat, kaava-alueen pohjoisosa

SWECO

MERKINTÖJEN SELITYKSET

Osayleiskaavan suunnittelualue eli lähtötietoperusteisen selvityksen alue
Selvitysalue (tarkempi eli maastotöihin perustuva selvitys)

1. havaintokierros, uhanalaisuusluokka (mustat nimiöt kartassa)
   - Elinvoimainen (LC)
   - Silmälläpidettävä (NT)
   - Vaarantunut (VU)
   - Erittäin uhanalainen (EN)
   - Äärimmäisen uhanalainen (CR)

2. havaintokierros, uhanalaisuusluokka (siniset nimiöt kartassa)
   - Elinvoimainen (LC)
   - Silmälläpidettävä (NT)
   - Vaarantunut (VU)
   - Erittäin uhanalainen (EN)
   - Äärimmäisen uhanalainen (CR)

Erityisesti suojeltava laji
Lintudirektiivin liitteen I laji
Suomen kansainvälinen vastuulaji

HAVAINTOLYHENTEIDEN SELITTEITÄ
n = naaras
k = koiras
Ä = laulava, soidintava
ä = ääntelevä

Hartikas
Köpbacka
Varvet
Lillmossen
Stormossen
Knappelbackarna
Fantsnäsmalmen
Bredvikängarna
Bredviken
Fantsnäs
Vekasbj
Svenä
LOVIISAN LOVISA
Skola
Kirkko
Kyrka
Koulu
Sk.
Urh. Idr.
40.0

Hömötiainen 1kÄ
Töyhtötiainen 1kÄ
Pensaskerttu 1kÄ
Pensaskerttu 1kÄ
Leppälintu 1kÄ
Leppälintu 1kÄ
Harakka 1
Kehrääjä 1
Pyy 1kÄ
Naurulokki 1
Västäräkki 1
Hömötiainen 1kÄ
Töyhtötiainen 1kÄ
Pyy 1kÄ
Harakka 1ä
Tervapääsky 15
Västäräkki 1
Västäräkki 1
Palokärki 1ä
Pensastasku 1kÄ
Töyhtötiainen 1kÄ
Pyy 1kÄ
Västäräkki 1
Pikkusiepp
Pyy 1kÄ

0 0,2 0,4 0,6 0,8 1 km

Pohjakartat © MML, 2022

Sweco Infra & Rail Oy
Työ: 23702596, 25.10.2022

Liite 4 Linnustollisesti arvokas alue
KOHDE 1

SWECO

Svedjeholmen
Vårdö
Vårdö sund
Salmensuu
Vårdö
Strömmingsholmarna
Bergholmen
Majholmen
Klockarören
suojelualue
dsområde
Tågholmen
Pinnarn
Ratholmen
Kohde 1
Bastholmen
Lindholmen
Lassesören
Ängesholmen
Gärsholmen
Lökholmen
Kämpholmen
Hamnholmen
4.6
Rönnören
Förstholmen
Harkeholmen

MERKINTÖJEN SELITYKSET

- Osayleiskaavan suunnittelualue eli lähtötietoperusteisen selvityksen alue
- Selvitysalue (tarkempi eli maastotöihin perustuva selvitys)
- Linnustollisesti arvokas alue, selvityksen kohdenumero
- Natura-alue (SPA eli lintudirektiivin perusteella suojeltu)
- Suomen tärkeä lintualue (FINIBA)

0 0,3 0,6 0,9 1,2 1,5 km

Pohjakartat © MML, 2022

Sweco Infra & Rail Oy
Työ: 23702596, 25.10.2022

Liite 5 Linnustollisesti arvokas alue
KOHDE 2

SWECO

MERKINTÖJEN SELITYKSET

Osayleiskaavan suunnittelualue eli lähtötietoperusteisen selvityksen alue
Maakunnallisesti tärkeä lintualue (MAALI)
Linnustollisesti arvokas alue, selvityksen kohdenumero

Bella

Kohde 2

0 0,1 0,2 0,3 0,4 0,5 km

Pohjakartat ja ilmakuva © MML, 2022

Sweco Infra & Rail Oy
Työ: 23702596, 25.10.2022

Liite 6 Linnustollisesti arvokas alue kartalla
KOHTEET 3a ja 3b

SWECO

Kohde 3a

Kohde 3b

MERKINTÖJEN SELITYKSET

- Osayleiskaavan suunnittelualue eli lähtötietoperusteisen selvityksen alue
- Selvitysalue (tarkempi eli maastotöihin perustuva selvitys)
- Linnustollisesti arvokas alue, selvityksen kohdenumero

1. havaintokierros, uhanalaisuusluokka (mustat nimiöt kartassa)
- Elinvoimainen (LC)
- Silmälläpidettävä (NT)
- Vaarantunut (VU)
- Erittäin uhanalainen (EN)
- Äärimmäisen uhanalainen (CR)

2. havaintokierros, uhanalaisuusluokka (siniset nimiöt kartassa)
- Elinvoimainen (LC)
- Silmälläpidettävä (NT)
- Vaarantunut (VU)
- Erittäin uhanalainen (EN)
- Äärimmäisen uhanalainen (CR)

- Erityisesti suojeltava laji
- Lintudirektiivin liitteen I laji
- Suomen kansainvälinen vastuulaji

HAVAINTOLYHENTEIDEN SELITTEITÄ
n = naaras
k = koiras
Ä = laulava, soidintava
ä = ääntelevä

0 0,1 0,2 0,3 0,4 0,5 km

Pohjakartat © MML, 2022

Sweco Infra & Rail Oy
Työ: 23702596, 22.12.2022

Liite 7 Linnustollisesti arvokas alue ilmakuvassa
KOHTEET 3a ja 3b

SWECO

Kohde 3a

Kohde 3b

MERKINTÖJEN SELITYKSET

- Osayleiskaavan suunnittelualue eli lähtötietoperusteisen selvityksen alue
- Selvitysalue (tarkempi eli maastotöihin perustuva selvitys)
- Linnustollisesti arvokas alue, selvityksen kohdenumero

1. havaintokierros, uhanalaisuusluokka (mustat nimiöt kartassa)
- Elinvoimainen (LC)
- Silmälläpidettävä (NT)
- Vaarantunut (VU)
- Erittäin uhanalainen (EN)
- Äärimmäisen uhanalainen (CR)

2. havaintokierros, uhanalaisuusluokka (siniset nimiöt kartassa)
- Elinvoimainen (LC)
- Silmälläpidettävä (NT)
- Vaarantunut (VU)
- Erittäin uhanalainen (EN)
- Äärimmäisen uhanalainen (CR)
- Erityisesti suojeltava laji
- Lintudirektiivin liitteen I laji
- Suomen kansainvälinen vastuulaji

HAVAINTOLYHENTEIDEN SELITTEITÄ
n = naaras
k = koiras
Ä = laulava, soidintava
ä = ääntelevä

0 0,1 0,2 0,3 0,4 0,5 km

Ilmakuva © MML, 2022

Sweco Infra & Rail Oy
Työ: 23702596, 22.12.2022